

วงล้อพัฒนาการ (วงล้อ DSPM)

นางสาวนุชจรินทร์ พูลสวัสดิ์

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

นางสาวรติรัตน์ พุ่มมา

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี

สรุปผลงานโดยย่อ (Project summary):

นวัตกรรมชิ้นนี้เป็นการนำคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มาทำการปรับภาษา จากเชิงวิชาการมาให้เป็นภาษาที่ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ยังคงมีความมาตรฐาน มีข้อความที่ชัดเจน อ่านง่าย ใช้ได้ง่าย และส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้มีการใช้มากขึ้นเมื่อมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี ในช่วงระยะที่มารอคอยบริการ จากการทดลองใช้เมื่อเดือน ธ.ค 60 ถึง ก.พ 61 ประเมินผลจากความคิดเห็นและความพึงพอใจของพ่อ แม่ และผู้ปกครองที่พาบุตรหลานมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โดยวิธีการสุ่มสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการใช่วงล้อพัฒนาการ จำนวน 50 ราย พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการใช่วงล้อพัฒนาการ ในเรื่องความชัดเจนร้อยละ 98 ความเข้าใจในการใช้ ร้อยละ 98.40 ความสะดวก ร้อยละ 100 ดังนั้น ควรปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อาจควรมีหลากหลายภาษา

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ (Objective):

เพื่อให้ผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริการคลินิกสุขภาพเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 6 ได้เฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการ เด็ก รู้ว่าพัฒนาการเป็นไปตามช่วงอายุหรือไม่ในช่วงเวลาที่รอรับบริการ

แนวคิดการพัฒนานวัตกรรม (Conceptual framework):

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี ในสังกัดกรมอนามัย มีภารกิจในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีอนาคตที่ดี ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติบ้านเมือง เด็กจะมีพัฒนาการดีต้องได้รับการปลูกฝังพื้นฐานที่ดี โดยให้เด็กมีโอกาสได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครบทุกด้าน ส่งผลให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างดีต่อไป เรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก กระทรวงสาธารณสุขได้มีการจัดทำคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 ซึ่งได้ปรับแนวคิดใหม่ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการของลูกเอง ส่วนเจ้าหน้าที่จะทำการประเมินและคัดกรองพัฒนาการ เมื่อเด็กอายุ 9, 18, 30 และ 42 เดือน

จากการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 ในคลินิกสุขภาพเด็กดี พบว่า ใน 1 เดือน มีผู้รับบริการ ในคลินิกสุขภาพเด็กดี ประมาณ 120 คน มีผู้ปกครองที่นำคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) มาด้วยเพียงร้อยละ 4.2 และจากการวิเคราะห์ของผู้จัดทำพบว่าคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ใช้ภาษาเชิงวิชาการ ยัง ยากต่อการเข้าใจ และยังพบว่าการนำมาใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการค่อนข้างน้อย เมื่อสอบถามผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กมีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ดังนั้นงานอนามัยแม่และเด็ก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 จึงได้จัดทำนวัตกรรม เพื่อให้ผู้ปกครองที่พาเด็กมารับบริการคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กดี ศูนย์อนามัยที่ 6 ได้เฝ้าระวัง ติดตามพัฒนาการ รู้ว่าพัฒนาการเป็นไปตามช่วงอายุของเด็กหรือไม่ ในช่วงเวลาที่รอรับบริการ

กิจกรรม/กระบวนการพัฒนานวัตกรรม (Development process);

1. ศึกษาคู่มือ DSPM
2. แปลคำเชิงวิชาการให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้ปกครอง
3. ออกแบบ นวัตกรรม ทำเป็นภาพที่ใหญ่ชัดเจน ง่ายต่อการใช้
4. ทดลองโดยผู้รับบริการจำนวน 50 คน
5. ปรับปรุงแก้ไข

การประเมินผลการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง/สิ่งประดิษฐ์ (Innovation evaluation) :

หลังจากได้มีการทดลองใช้ ๓.ค 60 ถึง ก.พ 61

ประเมินผลจากความคิดเห็น และความพึงพอใจของพ่อ แม่ และผู้ปกครองที่พาบุตรหลานมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โดยวิธีการสุ่มสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการใช้วงล้อพัฒนาการ จำนวน 50 ราย พบว่า

ตารางรายงานผลความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้วงล้อพัฒนาการ

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์
ความชัดเจนของวงล้อพัฒนาการ	4.90	98.00	ดีมาก
ความเข้าใจในการใช้วงล้อพัฒนาการ	4.92	98.40	ดีมาก
ความสะดวกดีกว่าของเดิมที่เคยใช้ในสมุด	5.00	100.00	ดีมาก
สรุปภาพรวมความพึงพอใจต่อวงล้อพัฒนาการ	4.96	99.2	ดีมาก

ความพึงพอใจต่อการใช้วงล้อพัฒนาการ ความชัดเจนร้อยละ 98 ความเข้าใจการใช้ ร้อยละ 98.40 ความสะดวกกว่าสมุด ร้อยละ 100 และภาพรวมผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อวงล้อพัฒนาการ ร้อยละ 99.2

ประเมินผล

1. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง มีความพึงพอใจ ต่อการใช้วงล้อพัฒนาการระดับดีมาก
2. สะดวกในการใช้ รวดเร็วกว่าเดิม เข้าใจง่าย ไม่ต้องเปิดสมุดหาหน้าพัฒนาการเด็ก
3. ความคิดเชิงสร้างสรรค์ดี และในช่วงที่รอบริการสามารถใช้วงล้อเพื่อดูพัฒนาการลูกได้

ประโยชน์/การนำไปใช้

เพื่อส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครอง เฝ้าระวังและติดตามพัฒนาการของลูกตามช่วงอายุ ในช่วงที่รอรับบริการในคลินิก

สรุปบทเรียนที่ได้รับ (Lesson learn) :

เริ่มตั้งแต่การสังเกตและ การเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการถึงการใช้คู่มือเฝ้าระวังพัฒนาการ DSPM ว่าผู้รับบริการมีการใช้ การอ่าน การประเมิน มากน้อยเพียงใด และจะทำอะไรเมื่อปรากฏว่ามีการใช้น้อยมาก ร้อยละ 4.2 ผู้จัดทำจึงได้มีการเล็งเห็นว่าอย่างน้อยช่วงมารับบริการที่คลินิกสุขภาพเด็กดี มีเวลาช่วงรอรับบริการ น่าจะมีอะไรที่จะให้ผู้ปกครองสนใจที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของลูกไม่เสียระยะเวลาในช่วงที่รอคอยไป และจากการที่นำคู่มือมาอ่านทำความเข้าใจ ภาษาที่ใช้ในคู่มือเป็นภาษาเชิงวิชาการ ต้องอ่านทำความเข้าใจหลายรอบ จึงนำมาสู่การแก้ไขภาษาเชิงวิชาการเป็นภาษาที่จะสื่อสารให้ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ยังคงมาตรฐาน ของคู่มือDSPM

อ้างอิง/บรรณานุกรม (Reference): คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

อุปกรณ์ที่ใช้

มุมที่ให้บริการ

ผู้ปกครองทดลองใช้วงล้อพัฒนาการ(วงล้อ DSPM)

